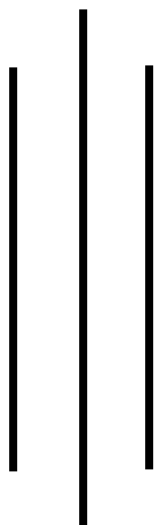

**बाह्रदशी गाउँपालिकाको
आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को नीति तथा कार्यक्रम**

**बाह्रदशी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
चकचकी, भापा**

आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को नीति तथा कार्यक्रम

“ समृद्ध बाह्रदशीको आधार,
कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य र पूर्वाधार”

नीति तथा कार्यक्रम

बाह्रदशी गाउँपालिकाको १३ औं गाउँसभा अधिवेशनका सभा अध्यक्षज्यू, सचिवज्यू, सम्पूर्ण सदस्य ज्यूहरु, कर्मचारी तथा सञ्चारकर्मी मित्रहरु । बाह्रदशी गाउँपालिकाको १३ औं गाउँसभामा हार्दिक स्वागत गर्दछु ।

नेपालमा प्रजातन्त्र, लोकतन्त्र हुँदै गणतन्त्र प्राप्तिको आन्दोलनमा सहादत प्राप्त गर्नु हुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरु प्रति स्मरण गर्दै हार्दिक श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दछु ।

नेपाली जनताको लामो संघर्ष पश्चात देश संघियतामा गएको छ । देशको सर्वाङ्गिय विकासका लागि ३ तहका सरकार मध्ये स्थानीय सरकारको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको छ । स्थानीय क्षेत्रलाई आत्मनिर्भर नबनाई विकास संभव हुँदैन । यस तथ्यलाई हृदयंगम गरी स्थानीय सरकारलाई अधिकार सम्पन्न गराईएको छ । नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को अधिकार क्षेत्र भित्र रहि स्थानीय तहलाई सफल, स्थिर र दिगो बनाउदै जनतालाई अधिकतम सेवा सुविधा तथा विकास दिने कार्यमा हाम्रो दायित्व बढ्दै गएको छ । यी दायित्व पुरा गर्न हामीले हाम्रो आन्तरिक आम्दानीका स्रोतहरुको दायरालाई फराकिलो बनाउदै सम्बृद्ध र आत्मनिर्भर बाह्रदशी गाउँपालिका निर्माणको महान अभियानमा निरन्तर कोशिश गरिरहेका छौं । जसका लागि सबैको निरन्तर सहयोग र प्रतिवद्धताको अपेक्षा गर्दछु ।

गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरु

अब म आर्थिक वर्ष २०८०/२०८१ को क्षेत्रगत एवम् प्राथमिकताका आधारमा नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु ।

१) भौतिक पूर्वाधार विकास सम्बन्धि नीति तथा कार्यक्रम

१) पूर्वाधार निर्माणमा काम गर्दा वातावरणको संरक्षण र सन्तुलनलाई गंभीर ध्यान दिइनेछ । प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण, ऐतिहासिक, सांस्कृतिक र पुरातात्विक धरोहर, मौलिक कला, संस्कृति र असल परम्पराहरू एवम् जनताको सामूहिक सम्पदाका रूपमा रहेको क्षेत्रहरूको संरक्षण र सम्बर्द्धनमा संवेदनशिल रहदै पुस्तान्तरणको सिलसिलामा संवेदनशिल रहनेछ ।

२. आगामी आ.व. २०८०/८१ का लागि वडा स्तरीय योजना तथा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नका लागि प्रत्येक वडालाई बजेट बाँडफाँड गरि बजेट विनियोजन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

३. वडाबाट प्राप्त हुने योजनाहरूमध्ये ३ लाख भन्दा कमका आयोजना सञ्चालन नगरिने नीति लिइएको छ । स्थानीय राजश्वको आकार, संघ तथा प्रदेश सरकारबाट बजेट थप प्राप्त भै कूल बजेटको आकार वृद्धि भएमा पूजीगत बजेट वृद्धि गर्दै जाने व्यवस्था मिलाइने छ ।

४. “वडा विकासमा हातेमालो अभियान ” सञ्चालनको व्यवस्था मिलाई आफ्नो वडाको विकासमा वडावासीको अपनत्व ग्रहण गर्ने अभियान सञ्चालन गरिने छ । उपभोक्ताबाट सञ्चालन हुने योजनामा प्रत्येक घरधुरीको जनसहभागिता सुनिश्चित हुने व्यवस्था मिलाइने छ । यसको लागि प्रत्येक टोलमा टोलविकास संस्था गठन गरि वडा विकासमा टोलविकास संस्थालाई परिचालन गरिनेछ । उपभोक्ता समिति स्वयमले जनसहभागितामा काम गर्ने वातावरण मिलाइनेछ, उपभोक्ताले पाएको कामको जिम्मा ठेक्कामा दिने कार्यलाई पूर्णरूपमा निरुत्साहित गरिने छ ।

५. ठूला स्ट्रक्चरका आयोजना वा ठूला मेशिन प्रयोग हुने वा उपभोक्ताको जनश्रमदानबाट सञ्चालन हुन नसक्ने जटिल प्रकृतिका कार्यहरू ठेक्का प्रकृया मार्फत सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।

६. यस गाउँपालिकाको यातायात गुरुयोजना निर्माण भैसकेकोले सडक तथा घरहरू निर्माण गर्दा बाटोहरूको *Right Of way* अनुसार निर्माण गर्नु पर्ने व्यवस्थालाई कडाईका साथ लागु गरिनेछ ।

७. रु.३ लाख भन्दा बढीका लागत अनुमान भएका योजना सञ्चालन गर्दा आयोजनाको कार्य सुरु सँगै अनिवार्य रूपमा आयोजना सूचना पाटी टाँस गर्नुपर्ने नियमलाई कडाईका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ । सूचना पाटी टाँस नगर्ने आयोजनाको प्राविधिक मूल्यांकन नगरिने व्यवस्था मिलाइने छ । पूर्वाधार निर्माणसँग सम्बन्धित कार्यको गुणस्तर कायम गर्न ल्याव टेस्ट गर्नु पर्ने व्यवस्थालाई निरन्तर दिइनेछ । अनुगमन, सुपरिवेक्षण जस्ता कार्यलाई नियमित रूपमा सञ्चालन गरिने छ ।

आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को नीति तथा कार्यक्रम

८. निर्माण सुरु भएका बाटोहरुको स्तरोन्नतीलाई जोड दिइने छ । नयाँ ट्रयाक खोल्नु पर्दा सम्भाव्यता अध्ययन कार्य (Feasibility study) गरेर मात्र ट्रयाक खोल्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
९. यस गाउँपालिका भित्र बन्ने घरहरु भूकम्प प्रतिरोधी हुन भन्ने उद्देश्यले **भवन निर्माण संहिता (Building Code)** लाई पूर्ण पालना गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । गाउँपालिकाको भवन निर्माण कार्यविधि निर्माण नभए सम्मको लागि **वस्ती विकास सहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभूत निर्माण मापदण्ड २०७२, भवन निर्माण संहिता २०६० (NBC)** लाई आधार मानी घर नक्सा पास प्रकृया अगाडि बढाइनेछ साथै भूकम्प प्रतिरोधी घर निर्माणका लागि सचेतना कार्यक्रमहरु र दक्ष जनशक्ति निर्माणका तालिम सञ्चालनको व्यवस्था मिलाइने छ । गाउँपालिका क्षेत्र भित्र बन्ने घरहरु अनिवार्य रुपमा गाउँपालिकाबाट इजाजत लिनु पर्ने छ । बिना इजाजत घर निर्माण गर्ने र पछि नक्शा पास इजाजत माग गर्ने व्यवस्था निरुत्साहित गरिने छ । तालिम प्राप्त कालिगढको अभिलेख तयार गरिनेछ । प्रमाण पत्र प्राप्त कालिगढ मार्फत घर बनाउने व्यवस्थालाई अनिवार्य गर्ने व्यवस्था क्रमश लागु गरिने छ । घर नक्सा अभिलेखीकरणको कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ साथै पुष मसान्त भित्रमा अभिलेखीकरण गर्न आएमा जरिमाना छुट गरिनेछ ।
१०. सडक तथा सार्वजनिक क्षेत्रहरुमा अनावश्यक रुपमा निर्माण सामाग्री, पशु चौपया साथै अव्यवस्थित यातायताका साधनहरु, कृषिजन्य सामाग्रीहरु राख्ने कार्यलाई निरुत्साहित गरिनेछ ।
११. उज्यालो बाह्रदशी विशेष अभियानका बाँकी कामहरु सम्पन्न गर्न नेपाल विद्युत प्राधिकरण सँग पहल गरिनेछ । साथै कृषि लक्षित विद्युतिकरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१२. सामुदायिक विद्युतिकरण कार्यक्रम संचालनमा विभिन्न कठिनाई आएको हुँदा नेपाल विद्युत प्राधिकरण लाई आ.व ०८०।०८१ भित्रमै हस्तान्तरण गर्न पहल गरिनेछ ।
१३. राजगढ बजारलाई संघिय सरकार सहरी विकास मन्त्रालय अन्तर्गत सघन सहरी तथा भवन निर्माण आयोजना मार्फत विनियोजित रकमबाट यसै आ.व मा अत्याधुनिक व्यापारीक भवन निर्माण कार्य प्रारम्भ गरिनेछ साथै अन्य बजारहरुको आवश्यक पूर्वाधार निर्माण कार्य संचालन गरिनेछ ।
१४. यस गापाको आविधिक गुरु योजना निर्माण भएकोले वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममा सो गुरुयोजना लाई कार्यन्यवनमा ल्याइनेछ ।
१५. गाउँपालिका अन्तर्गतका सबै वडाकार्यालयहरु निर्माण कार्य सम्पन्न भई आफ्नै भवनबाट सेवा प्रवाह गरिनेछ । साथै गाउँपालिका प्रशासकीय भवन निर्माण कार्य तिब्र रुपमा संचालन गरि आगामी आ.व देखि पालिकाबाट एकिकृत रुपमा सम्पूर्ण सेवाहरु प्रवाह गरिनेछ ।

आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को नीति तथा कार्यक्रम

---

१६. भित्री तराई-मधेश लोकमार्ग अन्तरगत बाह्रदशी ५ स्थित विश्वास टोल र भापा गा पा अन्तरगत बालुबथान जोड्ने स्थानमा विरिङ्ग नदिमा मोटरेवल पक्की पुल शिघ्र निर्माण गर्ने नेपाल सरकार समक्ष पहल गरिनेछ ।
१७. घाग्रा खोलालाई कोरिडोरको रुपमा विकास गरिनेछ ।
- १८) सम्भौता भई सकेका ७ वटै वडाका कालोपत्रे सडकहरुको निर्माण यसै आ.व मा सम्पन्न गरिनेछ साथै संघ तथा प्रदेश सरकार सँगको समन्वयमा थप कालोपत्रे बाटो निर्माण गर्ने कार्य लाई थप पहल गरिनेछ ।
- १९) अनुगमन समितिलाई थप प्रभावकारी बनाई आयोजना छनौट कै चरण देखि आयोजनाबाट प्राप्त उपलब्धिको समीक्षा गर्ने परिपाटिको सुरुवात गरिनेछ ।
- २०) प्रत्येक वस्तीलाई सडक सँग जोड्ने पालिकाभिन्नका कच्ची सडकहरुलाई ग्रावेल गरि स्तरोन्नती गरिनेछ ।
- २१) बाह्रदशी गाउँपालिकाको पश्चिम सिमाना भई बहने विरिङ्ग खोलाको कटान न्यूनिकरणको लागि तटबन्धन सहितको कोरिडोर तथा वोटानीकल गार्डेन निर्माण लाई गौरवको आयोजनाको रुपमा अघि बढाई संघिय सरकार मार्फत कार्यन्वयन गरिनेछ अन्य नदि तटबन्धको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- २२) अधुरा आयोजनाहरुलाई प्राथमिकतामा राखि सम्पन्न गरिनेछ ।
- २३) गौरवको आयोजनाहरुलाई बहुवर्षिय आयोजनाको रुपमा छनौट गरि सम्पन्न गरिनेछ ।
- २४) डिपिआर भई सकेका आयोजनाहरुको कार्यन्वयनको लागि नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकार सँग उच्च प्राथमिकताका साथ पहल गरिनेछ ।
- २५) ठेक्का पट्टाको काममा लापरवाही र ढिलासुस्ती गर्ने ठेकेदारलाई कानून बमोजिम कारवाहीको प्रकृया अगाडी बढाइनेछ ।
- २६) यस पालिकाले विभिन्न आयोजनाहरु सञ्चालनमा सहजता ल्याउन उपभोक्ता समिति गठन, लागत अनुमान तयार, ठेक्काको सूचना प्रकाशन, आयोजना सम्भौता, कार्यन्वयन, मुल्यांकन लगायतका विषयहरु समावेश गरि क्यालेन्डर निर्माण गरि कार्यन्वयन गरिनेछ ।
- २७) श्रमदान गर्ने नेपालि संस्कृति लाई जिवन्त राख्न बाह्रदशीका सबै जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरुले सामाजिक कार्यका लागि महिनामा न्यूनतम १ दिन अनिवार्य जनश्रमदान गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

२) सामाजिक विकास सम्बन्धि नीति तथा कार्यक्रम

क) शिक्षा

- १) सामुदायिक विद्यालयको कक्षा १२ सम्म को मासिक शुल्क निःशुल्क गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ साथै एकै समयमा कक्षा सञ्चालनका लागि आवश्यक पूर्वाधार तयार गरि सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
- २) गुणस्तरीय शिक्षाको आधार सामुदायिक विद्यालयमा सुधारका लागि विशेष अभियान सञ्चालन गरिने छ । विद्यार्थी केन्द्रित कार्यक्रम संचालन गरि कक्षा कोठाको सिकाईलाई प्रभावकारी बनाउदै शैक्षिक उपलब्धिमा वृद्धि गरिने छ ।
- ३) सामुदायिक विद्यालयहरूलाई समय सापेक्ष सुचना प्रविधि मैत्री बनाउदै शिक्षण सिकाईमा आवद्ध गरिने छ । अंग्रेजी माध्यमबाट अध्यायन अध्यापन गराउन प्राथमिकता दिइने छ ।
- ४) कक्षा स्तरोन्नति भएका तथा विषयगत शिक्षक अभाव भएका विद्यालयहरूमा दक्ष विषयगत शिक्षकको व्यवस्थापनलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- ५) सबै वाल विकास केन्द्रको मूल्यांकन गरी आवश्यकता र औचित्यका आधारमा स्थानान्तरण गर्ने कार्य लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ७) विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार विकासलाई निरन्तरता दिइने छ । सबै विद्यालयहरूमा शुद्ध पिउने पानी, शौचालय, खेल मैदान तथा खेल सामग्री, घेरावारा, फुलवारीको व्यवस्था सहित माध्यमिक तहमा विद्युतीय पुस्तकालय, कम्प्युटर तथा विज्ञान प्रयोगशाला स्थापनामा प्राथमिकता दिइने छ । सो को लागि संघिय र प्रदेश सरकार समक्ष थप पहल गरिनेछ ।
- ८) परम्परागत धार्मिक तथा संस्थागत विद्यालयहरू प्रति अपनत्वको विकासमा जोड दिइने छ । मदरसाहरूलाई साधन र स्रोतले सम्पन्न बनाउदै औपचारीक अध्ययन अध्यापनलाई प्रभावकारी बनाइनेछ । बाह्रदशी ६ स्थित गुरुकुलमा कक्षा थप गर्दै SEE Level सम्म पुऱ्याउने नीति लिइनेछ ।
- ९) उच्च शिक्षा अध्ययन अध्यापन गर्न बाह्रदशी सामुदायिक क्याम्पसको भौतिक पूर्वाधार विकासमा जोड दिइनेछ साथै शिक्षा शास्त्र संकाय सञ्चालनको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- १०) शैक्षिक संस्थाहरूको सम्पतिको संरक्षण तथा सम्वर्द्धन गर्न आवश्यक कानून निर्माण गरिनेछ ।
- ११) आधारभूत तह स्तरीय स्थानिय पाठ्यक्रम निर्माण गरि आगामी शैक्षिक सत्र देखि अनिवार्य रुपमा लागू गरिनेछ ।
- १२) बाह्रदशी गाउँपालिकाको समग्र शिक्षाको मार्गदर्शनको लागि पञ्च वर्षीय गाउँ शिक्षा योजना निर्माण गरिनेछ ।

आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को नीति तथा कार्यक्रम

- १३) माध्यमिक विद्यालयहरूमा विद्यालय नर्स कार्यक्रम लागु गरि विद्यालयमा स्वास्थ्य सचेतना तथा स्वास्थ्य सर्तकतालाई अभियानका रूपमा संचालन गरिनेछ ।
- १४) शिक्षकहरूको नियमित उपस्थितिमा वृद्धि तथा सिकाई विधिको गुणस्तरीयता, लगनशिलता र दक्षताको निरन्तर अनुगमन गरिनेछ ।
- १५) विद्यालयमा गुणस्तरीय दिवा खाजा वितरणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- १६) शिक्षकको दरबन्दीलाई विद्यार्थी संख्याको आधारमा पुनरवितरण गरि असल नेतृत्व र गुणस्तरीय शिक्षा प्रवाहको लागि जोड दिईनेछ ।
- १७) शैक्षिक गुणस्तर वृद्धिका लागि मासिक रूपमा एक पटक अनिवार्य रूपमा अनुगमन तथा सुपरीवेक्षणको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

ख) स्वास्थ्य

- १) नागरिक पहुँच सुनिश्चित हुने गरि गाउँपालिका क्षेत्रभित्र चिकित्सकीय एम.वि.वि.एस र प्रयोगशाला सेवा, भिडियो एक्सरे सेवा, एक्सरे सेवा तथा इ.सि.जि सेवा सहितको आधारभूत अस्पताल संचालनको कामलाई तिब्रता दिइनेछ, साथै अस्पतालबाट विमा कार्यक्रम समेत सञ्चालन गरिने छ ।
- २) गर्भवती आमालाई निःशुल्क भिडियो एक्सरे सेवा, प्रयोगशाला सेवा, नियमित स्वास्थ्य परीक्षण कार्यक्रमलाई गुणस्तरीय बनाइनेछ ।
- ३) वर्थिङ सेन्टरहरूलाई अझ गुणस्तरीय , प्रभावकारी तथा सबै लक्षित वर्गको पहुँच हुने गरी सेवालाई विस्तार गरिनेछ ।
- ४) महिलाहरूको स्तन क्यान्सर, पाठेघरको मुखको क्यान्सर, फिस्टुला बाँभोपन जस्ता रोगहरू प्रारम्भिक **screening** कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- ५) नेपाल रेडक्रस सोसाइटीसँग सहकार्य गरि रक्त संचार सेवालाई सहज तुल्याईनेछ ।
- ६) गाउँपालिका भरीका सम्पूर्ण लक्षित बालबालिका हरूलाई विभिन्न संक्रामक रोगहरूबाट बचाउनका लागि पूर्ण खोप दिलाई पूर्ण खोप सुनिश्चित तथा घोषण गरिनेछ ।
- ७) कोभिड १९ को बुष्टर डोज खोप कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ८) गरिबीको रेखामुनि रहेका सिमान्तकृत , दलित, मुस्लीम तथा पिछडा वर्गका जनसमुदायलाई निःशुल्क स्वास्थ्य विमा गरिनेछ ।
- ९) स्वास्थ्य प्राविधिक कर्मचारीहरूको क्षमता विकासका लागि आवश्यक तालिम कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ ।
- १०) पाँच वर्ष मुनिका कुपोषित बालबालिकाहरूलाई प्राथमिकतामा राखेर उपचारको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- ११) बाह्रदशी गा पा क्षेत्रमा शर्पदंश उपचार केन्द्र स्थापनाको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को नीति तथा कार्यक्रम

आयुर्वेद शाखा तर्फ

- १) गाउँपालिका अध्यक्षसँग वडा स्तरीय जेष्ठ नागरिक कार्यक्रम सबै वडामा सञ्चालन गरिनेछ ।
- २) आयुर्वेद शाखामा भएको प्रयोगशाला लाई थप व्यवस्थित तथा सुदृढिकरण गरिनेछ ।
- ३) योग, आयुर्वेद, स्वास्थ्य जीवनशैली को माध्यम बाट प्रवधानात्मक चिकित्सा संचालन गरिनेछ ।
- ४) आयुर्वेद सेवा लाई प्रभावकारी बनाउनको लागि आवश्यक बजेट गाउँपालिका बाट विनियोजन गरिनेछ ।
- ५) सामुदायिक विद्यालयहरुमा जडिबुटी वृक्षारोपण कार्यक्रम तथा हरित अभियान संचालन गरिनेछ ।
- ६) आयुर्वेद सेवा पहुँच नपुगेका नागरिक सम्म सेवा प्रभाव गरिनेछ ।
- ७) योग तथा मनोपरामर्शको माध्यमबाट शारीरिक तथा मानसिक स्वास्थ्य सुदृढ गर्न नियमित कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

ग) महिला , बालबालिका , जेष्ठ नागरिक अपाङ्ग तथा लक्षित वर्ग

सामाजिक समावेशीता अभिवृद्धि विशेष अभियान

१. लैङ्गिक हिंसा निवारण कोषको व्यवस्थापन गरि सो कोष हिंसा पिडित तथा प्रभावितहरुको रहातको लागि परिचालन गरिनेछ ।
२. बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयन गर्नका लागि प्रत्येक विद्यालयमा बाल क्लव गठन गरी पालिकास्तरमा गठन हुने बालसञ्जाललाई कृयाशील गराइनेछ ।
३. बाह्रदशी गाउँपालिका क्षेत्र भित्र बाल श्रमिक राख्न निषेध गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । यसको लागि उद्योग वाणिज्य संघ र अन्य सरोकारवाला संघ संस्थाहरूसँग सहकार्य गरिनेछ ।
४. विपन्न वर्गका महिला, आदिवासी जनजाति, मुस्लीम, लोपन्मुख, दलित एवं पिछडा वर्गका महिलाहरुको उत्थानको लागि सम्बन्धित वर्ग वा पक्षबाट माग भई आएका एवं जीवनस्तर सुधार हुन सहयोग पुग्ने आयमूलक एवं सीपमूलक योजना तथा कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्न वजेटको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
५. पालिका भित्र रहेका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको पहिचान गरी सीप मूलक तालिम दिई व्यवसायिक बनाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ । पालिक क्षेत्रमा निर्माण हुने भौतिक संरचनाहरु अपाङ्गमैत्री बनाईनेछ ।
६. लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध हुने सबै किसिमका गतिविधिहरुलाई निरुसाहित गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ साथै सुचना संकलन तथा सम्प्रेषणको लागि सूचना केन्द्र स्थापना गर्न पहल गरिनेछ ।

आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को नीति तथा कार्यक्रम

---

७. समाजमा व्याप्त बालविवाह, लैङ्गिक हिंसा, कुरीति, कुसंस्कार रूढीवादी र सामाजिक विकृति विरुद्ध अभियान सञ्चालन गरिने छ ।

८) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (GESI) परीक्षणको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।

घ) आदिवासी जनजाति, दलित, पिछडा वर्ग, मुस्लिम तथा अन्य समुदाय सम्बन्धि

१. आदिवासी, जनजाति समुदायको भाषा, संस्कृति, भेषभूषा संरक्षणको लागि सहयोग गरिने छ । साथै विभिन्न जातजातिका संस्कृति जोगाउने कार्यक्रमहरु सन्चालन गर्न बजेटको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

२. लोपोन्मुख समुदायले मनाउने संस्कृति, पर्व, उत्सव एवं नाचहरुलाई उत्थान गर्नका लागि आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।

३. आदिवासी, जनजाति, मुस्लिम, पिछडा वर्ग, मधेसी, लोपोन्मुख एवं दलित समुदायका युवा युवतीहरुलाई रोजगारी उन्मुख हुने किसिमका सीप मुलक तालिम सन्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।

ङ) युवा तथा खेलकुद सम्बन्धि

१. प्रत्येक पालिका एक खेल मैदान को अवधारणा अनुसार वडा नं.२ मा रहेको खेलमैदानलाई स्तरोन्नती गरिनेछ । पालिका स्तरीय अध्यक्ष र उपाध्यक्ष कप फुटबल र भलिबल खेल सञ्चालन गरिनेछ ।

२. युवाहरुलाई रोजगारी उन्मुख गराई आत्मनिर्भर बनाउन युवा स्वरोजगारमूलक कार्यक्रमहरु सन्चालन गर्दै जाने व्यवस्था मिलाईनेछ । युवा लक्षित गरि उच्चम विकास तालिम सन्चालन गरिनेछ ।

३. युवाहरुलाई संगठित गरी विविध युवा लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै युवाहरुलाई सामाजिक विकासमा हातेमालो अभियान सत्रै वडाहरु मार्फत सन्चालन गरिनेछ ।

४. फुलबारी खेल मैदान लाई घेराबारा र कभडहललाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।

५. पालिकाभित्रका वडाहरुमा विभिन्न खेहहरुलाई प्रतियोगित्मक रुपमा संचालन गरि खेलाडीहरुको प्रतिभा प्रस्फुटन गराईनेछ ।

च) उद्यमशिलता सम्बन्धि कार्यक्रम

१. समृद्ध बाह्रदशीको नारा सफल पार्न को लागि स्वरोजगार र आत्मनिर्भरता नै उत्तम आधार भन्ने नाराका साथ उद्यमशिलता तालिम मार्फत व्यरोजगार व्यक्ति हरुलाई अन्तरमनबाट उद्यम गर्न प्रोत्साहित गर्ने प्रकृतिका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
२. लघु उद्यम विकास कार्यक्रम मार्फत रोजगार सृजना गरिनेछ ।
३. बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुको सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तरगत सहूलियत ऋण उपलब्ध गराउदा पालिका क्षेत्रकै उद्यमीलाई प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउन पहल गरिनेछ ।

३) वन, वातावरण, विपद् व्यवस्थापन तथा पर्यटन सम्बन्धि नीति तथा कार्यक्रम

क) वन

१. वृक्षारोपणका लागि वन कार्यालय तथा सामुदायिक वनहरूसँग समन्वय गरि विरुवाहरु सहज रुपमा प्राप्त गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । सामुदायिक वनबाट प्राप्त हुने १० प्रतिशत रकमलाई वृक्षारोपण कार्यमा खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
२. अनियन्त्रित वन फडानी, आगलागी, वन अधिकमन जस्ता कार्यहरुलाई नियन्त्रण गर्न दण्ड जरीवानालाई प्रभावकारी कार्यन्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । सामुदायिक वनको व्यवस्थापनमा वन समितिलाई अझ बढी जिम्मेवार बनाइने छ । वन उपभोक्ता समिति र वनउपभोक्ताहरुलाई वन संरक्षण सम्बन्धि अभिमुखिकरण तालिम संचालन गर्न वन कार्यालयसँग समन्वय गरिनेछ ।
३. वडाहरुको प्रत्यक्ष सुपरिवेक्षणमा रहने गरि सार्वजनिक पर्ती खाली जग्गाहरुलाई संरक्षण गर्न, वातावरण संरक्षण र जलवायु परिवर्तनलाई सहयोग पुग्ने गरि औषधीको गुणयुक्त वनस्पती, जडिबुटीजन्य विरुवाहरु तथा दुर्लभ विरुवाहरु रोप्ने अभियान सन्चालन गरिनेछ ।
४. पारिवारिक निजी वन लाई प्रोत्साहन गरिनेछ । साथै पारिवारिक निजी वन गा पा दर्ता गराउने नीतिगत व्यवस्थापन गरिनेछ ।
५. जङ्गली हात्तीको आतङ्क नियन्त्रणको लागि प्रदेश सरकार तथा संघिय सरकार सँग समन्वय गरिने छ, जङ्गली हात्तीको आतङ्क बाट पिडित नागरिकहरुलाई राहातको प्रवन्ध गरिनेछ ।

ख) वातावरण

१. राजगढ बजार लगायत अन्य विभिन्न बजार, चोक बजार र सार्वजनिक स्थानहरुको फोहोर व्यवस्थापनलाई सघाउ पुर्याउन फोहोर संकलन र विसर्जन गर्ने स्थलको खोजी गरि फोहोर व्यवस्थापन कार्यको थालनी गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ । घरको फोहोरलाई सकेसम्म घरमा नै व्यवस्थापन गर्न आवश्यक तालिम र सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । उत्सर्जन हुने फोहोर

आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को नीति तथा कार्यक्रम

लाई स्रोत मै कुहिने र नकुहिने गरी छुट्टाछुट्टै संकलन गर्न सचेतना अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू सन्चालन गरिनेछ ।

२. मुख्य बजार क्षेत्रमा सार्वजनिक खानेपानी सहितको शौचालय निर्माण गर्नका लागि जग्गाको खोजी र सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।

३. गा पा क्षेत्रभित्र रहेका नदिजन्य पदार्थको उत्खनन गर्दा अनिवार्य रूपमा IEE को अवधारणा लाई कडाईका साथ लागु गरिनेछ ।

ग) विपद् व्यवस्थापन

१) बाह्रदशी गाउँपालिका भित्र घटना घटनु भन्दा पूर्व तयारीको लागि विपद् प्रतिकार्य योजना तयार गरि कार्यन्वयन गरिनेछ ।

२. स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई क्रियाशिल बनाइनेछ । विपद्को समयमा उद्धार गर्न नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, जनपथ प्रहरी, स्थानीय शसस्त्र प्रहरी युनिटसँग समन्वय गरि आसपासका वडाहरूमा युवा जनशक्तिलाई विपद् पूर्वतयारी र उद्धार सम्बन्धि तालिमको व्यवस्था मिलाइनेछ । खुल्ला स्थानको छनोट र घोषणा गरी सम्बन्धित वडा कार्यालयमा सूचिकृत गरिनेछ । रेडक्रससँग समन्वय र सहकार्य गरि प्रत्येक वडा समेटिने गरि **प्राथमिक उपचार सम्बन्धी तालिम** सन्चालन गरिनेछ ।

३. **स्थानीय विपद् जोखिम योजना** बनाई कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । गाउँपालिकामा स्थापना भएको विपद् व्यवस्थापन कोषको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाइने छ । यस कोषबाट आवश्यकता अनुसार उद्धार, राहत, क्षतिपूर्ति तथा विपद्सँग सम्बन्धित विषयमा मात्र खर्च गरिनेछ ।

४. गाउँपालिकाको कार्यलय परिसरभित्र विपद्को लागि राहत तथा उद्धारका सामग्री सहितकोस्थानीय विपद् सहायता कक्ष संचलनमा ल्याइनेछ ।

५. विपद्को समयमा प्राकृतिक प्रकोप बाट पिडित परिवारहरूलाई तत्काल आवश्यक पर्ने खाद्य सामग्री भण्डारणको लागि खाद्यान्न सहितको खाद्य भण्डार निर्माण गरि तत्काल राहत सामग्री वितरण गर्न सकिने गरि आवश्यक प्रवन्ध मिलाइनेछ ।

६. नदि कटान नियन्त्रण, डुवान

यस गा पा क्षेत्रमा बहने विरिङ्ग, अदुवा, घाग्रा आदि खोलाहरूले वर्षेनि खेती योग्य जमिन काटन गरिरहेकोमा प्रदेश तथा नेपाल सरकार समक्ष थप पहल गरि प्रभावकारी ढंगबाट नदि नियन्त्रण गरिनेछ । वर्षातमा हुने डुवानलाई व्यवस्थापन गर्ने कार्यप्रकृया बढाइनेछ, साथै नदि किनारमा वृक्षारोपण कार्यलाई अघि बढाइनेछ ।

घ) पर्यटन

१) धार्मिक र पर्यटकीय दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण ठाउँहरूको संरक्षण गर्दै पर्यटनको सम्भावना भएका क्षेत्रहरूको अध्ययन गरी पर्यटकीय स्थलको विकास एवं पर्यटन प्रवर्द्धनका कार्यलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।

२. बाह्रदशी डाँडामा भ्यू टावर निर्माण कार्य यसै आ.व मा सम्पन्न गरि संघिय सरकार, प्रदेश सरकार सँगको सहकार्यमा बहुवर्षीय आयोजनको रूपमा बाह्रदशी डाँडा लाई धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलको रूपमा विकासित गरिनेछ ।

३ वडा नं. २ मा रहेको त्रिवेणी धाममा धार्मिक तथा पर्यटकिय पूर्वाधार निर्माण गर्न पहल गरिनेछ । साथै उक्त धार्मिक क्षेत्रमा शैक्षिक संस्था स्थापना गरि गुरुकुलमा आधारित पठनपाठनको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

४. वडा नं. १ मा रहेको साधुपती भीलमा रहेको सीमसारको संरक्षण र पर्यटकीय पूर्वाधार निर्माण गर्न संस्कृति पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयसँग ७०/३० को साभेदारीमा निर्माण कार्य सञ्चालन भई रहेकोमा उक्त क्षेत्रलाई क्रमागत रूपमा बाँकी कामहरूलाई पूर्णता दिन निरन्तर पहल गरिनेछ ।

४) सार्वजनिक सेवा, सुशासन तथा क्षमता विकास सम्बन्धि नीति तथा कार्यक्रम

१. मुस्कान सहितको सेवा हाम्रो प्रतिवद्धता भन्ने भावनाका साथ सेवा प्रभाव गरिनेछ ।

२. पारदर्शिता जनताप्रतिको जवाफदेहिता विधिको शासन र सुशासनमा पूर्ण तरिकाले सेवा प्रवाह गरिनेछ ।

३. सेवाग्राहीहरूलाई सहज छरितो शुलभ सेवा पुऱ्याउन सेवा प्रवाहलाई प्रविधिमैत्री बनाईनेछ ।

४. गाउँपालिका र वडा कार्यालयहरूबाट प्रदान हुने सेवाहरूलाई क्रमशः सूचना प्रविधि मैत्री बनाउदै लगिने छ र कार्यालयमा छिटो छरितो ढंगले सेवा प्रवाह गर्न आवश्यक सफ्टवेर जडान गरिनेछ ।

५. गुनासो पेटिका, नागरिक वडापत्र, विद्युतीय सूचना पाटी जस्ता **E - Governance** का **Tools** लाई सबै शाखा कार्यालयका लागु गरिनेछ ।

६. कर्मचारीहरूलाई आफ्नो काम प्रति जिम्मेवार बनाइनेछ । सेवाग्राहीसँग शिष्ट व्यवहार गर्नुपर्ने एवं मुस्कान सहितको सेवा प्रवाह गर्नुपर्ने व्यवस्थालाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।

आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को नीति तथा कार्यक्रम

---

७. गाउँकार्यपालिका मातहत रहेका सबै निकायका कर्मचारीबाट प्रदान गरिने सेवाको नियामित अनुगमन गरि सरल ढङ्गबाट सेवा प्रवाह गर्ने वातावरण मिलाइनेछ ।

८. जनप्रतिनिधिहरूको क्षमतालाई विकास गर्न समसामयिक विषयवस्तुका सन्दर्भमा तालिमको व्यवस्था मिलाइनेछ, साथै कर्मचारीहरूलाई समेत आवश्यकता अनुसार विभिन्न किसिमका क्षमता विकासको तालिम प्रदान गरिनेछ ।

९. गाउँपालिकावासीले तिरेको करलाई सम्मान गर्दै खर्चलाई पारदर्शिता बनाइनेछ । कार्यालयमा सूचना दिने अधिकारी, गुनासो सुन्ने अधिकारी तथा कार्यालयबाट सम्पादन गर्ने कामलाई जनमुखी र उत्तरदायी बनाउन सूचना अधिकारीलाई जिम्मेवार बनाइनेछ । कार्यालयको **Website** मा सबै किसिमका सूचनाहरू राखिनेछ ।

१०) आर्थिक वर्ष भित्र सम्पन्न भएका कार्यक्रमहरूमा आवश्यक सल्लाह सुझावका लागि अर्धवार्षिक रुपमा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

५) सूचना तथा संचार

१. बाह्रदशी गा.पा क्षेत्रलाई सूचना प्रविधि मैत्री बनाउन आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।

२. नेपाल टेलिकमको मोबाइल सेवा लाई गुणस्तर बनाउन तथा **landline** टेलिफोन विस्तार गर्न, **Internet** सुविधा प्रभावकारी बनाउन पहल गरिनेछ ।

३. सेवा प्रवाह लाई चुस्त दुरुस्त बनाउन र सेवाग्राहीमैत्री बनाउन **Internet** र **Intranet** सहितको **dedicated** इन्टरनेट सेवा विस्तार गनिनेछ ।

६) आर्थिक विकास सम्बन्धि नीति तथा कार्यक्रम

क) राजस्व परिचालन

१) राजश्व प्रणालीमा सुधार गर्दै लगिनेछ । राजश्वका दर र दायराहरू फराकिलो बनाई नयाँ आन्तरिक श्रोतहरू पहिचान गरिनेछ । आन्तरिक श्रोतको संकलनलाई बैज्ञानिक, प्रभावकारी र पारदर्शी बनाइनेछ । सार्वजनिक खर्चको दक्षतामा अभिवृद्धि गरिनेछ ।

२. आन्तरिक राजश्व संकलनलाई मजबुत बनाउनका लागि प्रशासनलाई चुस्त दुरुस्त करदाता मैत्री बनाउन राजश्वको दायरा फराकिलो पार्ने, नयाँ करका क्षेत्रको पहिचान गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

३. घरवहाल कर प्रभावकारी रुपमा संकलन गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।

आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को नीति तथा कार्यक्रम

४. व्यापार व्यवसायलाई करको दायरमा ल्याउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
५. व्यवसायीहरूलाई अनिवार्य रूपमा दर्ता र समयमै नविकरण गर्ने नीति लिइनेछ ।
६. करदाता शिक्षा, व्यवसाय दर्ता तथा नविकरण, बजार अनुगमन जस्ता कार्यलाई स्थानीय उद्योग वाणिज्य संघसँग सहकार्य गरिनेछ । कलोबजारी नियन्त्रण, नापतौल तथा गुणस्तर नियन्त्रण गरिनेछ । सो विपरित काम गर्ने लाई कानून बमोजिम कार्यवाही गरिनेछ ।
७. न्यून बेरुजु अभियान सन्चालन गरिनेछ । हालसम्म देखिएका बेरुजुहरूलाई लगत राख्ने र समयमा नै फ्याँट गर्ने कार्यलाई अगाडि बढाइनेछ साथै लेखा समिति कार्यविधि २०७५ बमोजिम हुने गरि लेखा समितिलाई अभू सकृय बनाइनेछ ।

ख) कृषि तथा पशुपालन

- १) कृषिमा उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्न जडान गरिएका सिचाइ मोटरको विद्युत मिटरको महशुल बापतको रकम अनुदान दिने प्रवन्ध मिलाइनेछ ।
- २) गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका सबै जमिनहरूको पूर्ण उपयोग गर्दै माटो र मौसम अनुरूप खेती प्रणालीको विकासलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ३) पकेट क्षेत्रको माध्यमबाट कृषि प्रतिको अभिरुचीमा वृद्धि गर्दै जमिन बाभो राख्ने कार्यलाई निरुत्साहित गरिनेछ ।
- ४) मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी खेती, उन्नत धान, मकै, तेलहन, आलु खेती लयायतका नगदे बालीहरूको विकासमा जोड दिइनेछ ।
- ५) गापा क्षेत्रमा बसोबास गर्ने कृषक हरूलाई बालिमा लाग्ने रोग किरा र विकृति सम्बन्धि पहिचान र व्यवस्थापन गर्न सक्षम बनाउन का लागि बाली उपचार शिविर सञ्चालन गरि जैविक विषादी प्रयोग तर्फ उन्मुख गरिनेछ ।
- ६) पकेट कृषि/पशु क्षेत्रको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै कृषिमा दिदै आएको विउ अनुदान कार्यक्रमलाई निरन्तरता लिइनेछ । पशु आहारा विकास कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिदै हिउँदे र बर्खे घास विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ७) मासु जन्य व्यवसायका लागि मत्स्य पालन, कुखुरा तथा खसी पालन र दुध जन्य व्यवसायका लागि गाई पालन क्षेत्रको विकास गरी आय आर्जन कार्यक्रमलाई जोड दिइनेछ ।
- ८) पशु स्वास्थ्य सुधारका कार्यक्रम, नश्ल सुधार सम्बन्धि कार्यक्रम सञ्चालन गरिने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को नीति तथा कार्यक्रम

- ९) नश्ल सुधारको माध्यम बाट उन्नत जातको sex.semen को कार्यक्रम संचालन गरि दुग्ध उत्पादनमा वृद्धि गरि आयआर्जनमा जोड दिइनेछ ।
- १०) कृषक सुचिकरण थप प्रभावकारी बनाउन कृषि पशुपक्ष तथा मत्स्य सम्बन्धि तथ्याङ्क अध्यावधिक कार्यक्रम गरिनेछ ।
- ११). कृषक हरुको मागमा आधारित र आवश्यकता पहिचान गरी तालिमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- १२) विदेश बाट फर्किएर कृषि पेशमा संलग्न युवाहरुलाई अनुदान कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
(तराकारी र च्याउ खेती)
- १३) किसानहरुलाई उचित अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
- १४) माटो सुधारको लागि माटो परिक्षण गरि व्यवस्थापनको लागि कृषि चुन उपलब्ध गराइनेछ साथै प्राङ्गारिक खेती प्रणाली र मलको प्रयोग पर्वहन गरिनेछ ।
- १५) सामुदायिक कुकुर बन्ध्याकरण तथा रेबिज विरुद्धको खोप कार्यक्रम संचालन गरि समुदायमा रहेको कुकुर आतंक तथा रेबिज रोग लाई न्यूनिकरण गरिनेछ ।
- १६) कृषि आधुनिकिकरण लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- १७) **गोठ सुधारको कार्यक्रम**लाई निरन्तरता दिइने छ ।
- १८) पशुपंछीहरुलाई निःशुल्क उपचार सेवा पुर्याउनका लागि पशु कृषकहरुको मागको आधारमा वडाहरुमा पशु स्वास्थ्य शिविर सन्चालन गरिनेछ ।
- १९) पशु स्वास्थ्य उपचार सेवा तथा जैविक सुरक्षा अपनाई पशुहरुमा लाग्ने विभिन्न किसिमका रोगहरुको जोखिम न्यूनीकरण गर्न विशेष कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ ।

ग) उद्योग , वाणिज्य, सहकारी तथा वित्तीय क्षेत्र सम्बन्धि नीति तथा कार्यक्रम

१. यस गा.पा क्षेत्रमा देखिएको गरिवीलाई औद्योगिककरणको माध्यम बाट निवारण गर्ने उद्देश्यले उद्योग स्थापनाको लागि आवश्यक व्यवस्थाका लागि पहल गरिनेछ ।
२. गा.पा क्षेत्र भित्रका व्यपार व्यवसाहहरु लाई थप व्यवस्थापन गरिदै लगिनेछ ।
३. गा.पा क्षेत्र भित्रका सबै नागरिकहरुलाई सर्वशुलभ रुपमा वित्तीय पहुच स्थापनाका लागि पहल गरिनेछ ।
- ४) सहकारीहरुको प्रवर्धनात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- ५) बाह्रदशी गा पा क्षेत्र भित्र संचालित विभिन्न सिचाई योजना हरुलाई प्रभावकारी ढंगले सञ्चालन तथा मर्मत संभार गरि सिचाईको प्रबन्ध गरिनेछ । भुमिगत सिचाईका विभिन्न कृयाकलाप सञ्चालन गरिनेछ ।

आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को नीति तथा कार्यक्रम

---

६) राणाकालिका समयदेखिको चर्चित राजवान सिचाई तथा बाढी नियन्त्रणका लागि डि पि आर गराई वैज्ञानिक ढंगले व्यवस्थापन गरिनेछ ।

७) भूमिहिन दलित, भूमिहिन सुकुम्बासी र अव्यवस्थित बसोवास तर्फ :

१. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका सम्पूर्ण ऐलानी, पर्ति, सार्वजनिक, पोखरी जस्ता जग्गाहरुको लगत राखि सार्वजनिक गरिनेछ । त्यस्ता क्षेत्रहरुको संरक्षण र सार्वजनिक हित हुने गरि उपयोगमा ध्यान दिइनेछ ।

२. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका चौतारा, मठ मन्दिर, मस्जिद, बौद्ध, गुम्बा, चर्च, धाराआदिको संरक्षण गरिनेछ ।

३. यस गाउँपालिका भित्र वर्षौदेखि बसोबास गर्दै आएका सुकुम्बासीहरुको समस्या समाधानका लागि लगत संकलन गरि सुकुम्बासीहरुको व्यवस्थित बसोबासको व्यवस्था मिलाउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।

४. संघीय सरकारबाट सन्चालन हुने सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम मार्फत घरविहिन अति विपन्न परिवारलाई आवासको व्यवस्था मिलाउन निरन्तरता दिइनेछ ।

५. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेको विभिन्न मठ मन्दिर, गुम्बा, मस्जिद, चर्च सामुदायिक भवन, सामुदायिक पोखरीको संरक्षण गर्ने कार्यको लागि लगत संकलन गरि पालिकामा दर्ता राख्ने व्यवस्थाको थालनी गरिनेछ । पालिकामा दर्ता नभएकाहरुलाई लगानी नगर्ने नीति लिइनेछ ।

यस आ.व को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम निर्माणको लागि आवश्यक सकारात्मक सल्लाह तथा सुभाब दिनुहुने जनप्रतिनिधिज्यूहरु राजनितक दलका प्रतिनिधि, संघसस्थाको प्रतिनिधिहरु, संचारकर्मी नागरिक समाज लगायतका सरोकारवालाहरु साथै यसै क्रममा नीति तथा कार्यक्रम निर्माणमा अहोरात्र खटिदै सकारात्मक राय सुभाब दिई यो नीति कार्यक्रम तयार गर्ने महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने सम्पूर्ण कर्मचारीहरुलाई धन्यावाद दिन चाहान्छु ।

आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को नीति तथा कार्यक्रम

यस नीति तथा कार्यक्रमले बाह्रदशी गाउँपालिकाको समग्र सम्वृद्धि र विकासका लागि मार्ग निर्देशन गर्ने र सोही अनुरूप वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन हुने विश्वास लिएको छु । साथै प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा बाह्रदशी वासी आम नागरिकहरुको रचनात्मक सहयोगको समेत अपेक्षा गर्दछु ।

यस वार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा गहन छलफल गरी आवश्यक सुझाव र सल्लाहको अपेक्षा साथ स्वीकृतिका लागि सम्मानित गाउँसभामा पेश गर्दछु ।

धन्यावाद

देविन्द्र प्रसाद चम्लागाई
अध्यक्ष
बाह्रदशी गाउँपालिका , भापा